

สรุปผลการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ (DLD Co-ordinator : DLD-C)

ระดับพื้นที่จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

“โครงการแนวทางการควบคุมป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์”

#### ๑) หลักการและเหตุผล

ตามที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน ร่วมกับสำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน ได้บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการควบคุม ป้องกันโรคระบาดในสัตว์ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ และของจังหวัดน่าน โดยการประสานงานบูรณาการด้านแผนงาน อัตรากำลัง และงบประมาณ ร่วมวางแผน และปฏิบัติงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างมีเอกภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน ได้รับอนุมัติทุนวิจัยโครงการการพัฒนาเกษตรกร เพื่อสร้างชุมชนการพึ่งพาตนเองด้านการจัดการสุขภาพปศุสัตว์ เบื้องต้น จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เพื่อเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะกลุ่มเป้าหมาย โดยมีทั้งเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ให้มีความรู้และ ทักษะเบื้องต้น ในการพึ่งพาตนเองด้านการจัดการสุขภาพสัตว์เบื้องต้นได้ในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยง หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับสุกร และปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) ที่มีการแพร่ระบาดขยายเป็นวงกว้างขึ้น อย่างต่อเนื่องในหลายภูมิภาคทั่วโลก โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งประเทศไทยมีรายงานการตรวจพบเชื้อมาร่วมกัน ในเดือน มกราคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ในพื้นที่ภาคกลางจึงทำให้ประเทศไทยในภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึงจังหวัดน่าน มีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) เนื่องจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น การเดินทาง ความต้องการสุกรมีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสุกรสูงขึ้น การค้าขายและขนส่งสินค้าข้ามเขตหรือชายแดน เป็นต้น

จังหวัดน่าน เป็นหนึ่งจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม ซึ่งมีการ เลี้ยงปศุสัตว์ด้วยเช่นกันรวมถึงสุกร จากรายงานสถิติจำนวนสุกรตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่าทั้งจำนวนเกษตรกร และจำนวนสุกรในจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนเกษตรกร ราว ๖,๕๗๔ ราย เหลือ ๔,๖๗๗ ราย เกษตรกรหลายรายเลิก กิจการเนื่องจากปัจจัยต่างๆ รวมถึงความไม่มั่นใจกลัวการสูญเสียจากสถานการณ์โรคระบาดที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงราคาวัตถุดิบ อาหารสัตว์ที่สูงขึ้นด้วย เช่นกัน สำหรับการส่งเสริม ควบคุมดูแลการทำปศุสัตว์ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่านโดยมีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในแต่ละพื้นที่ ๑๕ อำเภอ ถือเป็นกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนงานด้านปศุสัตว์ในแต่ละพื้นที่ สำหรับการเลี้ยงสุกรให้ประสบผลสำเร็จ และปลอดภัยจากโรคระบาดได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการส่งเสริม ให้ความรู้ที่ ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ภายใต้วความเข้าใจบริบทพื้นที่และการเลี้ยงของเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ จากการสำรวจข้อมูล เบื้องต้นโดยคณะวิจัยจากหน่วยผลิตสัตว์ สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จ.น่าน พบว่า ๓๐ - ๔๐%

ของเกษตรกร...

ของเกษตรกรที่ให้ข้อมูลเชื่อมั่นและยอมเปลี่ยนแปลงวิธีการเลี้ยงบางประการจากการแนะนำ ส่งเสริม โดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ซึ่ง เมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจแล้วมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะพัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้สูงขึ้นเพื่อเป็นกลไกที่มี ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงและป้องกันโรคอหิวาต์ แอฟริกาในสุกร(ASF)ในพื้นที่ต่อไป

ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน ร่วมกับสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน จึงได้จัด “โครงการความร่วมมือกำหนดแนวทางการ ควบคุมป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกา ในสุกร (ASF) สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์” ขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ภายใต้ สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดน่าน ผ่านกิจกรรมการบรรยายแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ ทั้งจากสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน

## ๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการทางการ ควบคุมป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) เพิ่มขึ้น และสามารถมีแนวทางในการนำไปปรับใช้ให้เข้ากับพื้นที่ ของตนเองได้

๒.๒) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการทางการ ทดแทนสุกรแม่พันธุ์ภายใต้ สถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) และมีแนวทางนำไป ปรับใช้ให้เข้ากับพื้นที่ของตนเองได้

## ๓) กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑) เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน จำนวน ๕๒ คน

๓.๒) เกษตรกรผู้สนใจ ๕ ราย

## ๔) รายละเอียดเนื้อหาการอบรมและวิทยากร

เนื้อหาการอบรม	วิทยากร/ สังกัด
ลักษณะการจัดการฟาร์มสุกรของเกษตรกรรายย่อย จากอดีตถึงปัจจุบัน ในพื้นที่ จังหวัดน่าน	อ.น.สพ.ดร. พชระ เพียรอดวงษ์ สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน
Clean chain & Biosecurity system	น.สพ. ระพี ปัญญาทอง กรรมการผู้จัดการบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มหาชน
แนวทางการจัดการสุกรสาว	ศ. น.สพ. ดร. เผล็จ ธรรมรักษ์ ภาควิชาสัตวศาสตร์ เชนูเวชวิทยาและวิทยาการสืบพันธุ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕) งบประมาณ...

#### ๕) งบประมาณ

งบประมาณภายใต้โครงการการพัฒนาเกษตรกรเพื่อสร้างชุมชนการพึ่งพาตนเองด้านการจัดการสุขภาพปศุสัตว์เบื้องต้น สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าบรรยายวิทยากร ค่าเดินทางวิทยากร ค่าที่พักวิทยากร ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มตามระเบียบโครงการ ฯ

#### ๖) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

- ๖.๑) ขอเสนอแผนงานต่อคณะกรรมการ DLD – C จังหวัดน่าน
- ๖.๒) ดำเนินการฝึกอบรม
- ๖.๓) ประเมินผลการฝึกอบรม

#### ๗) ระยะเวลาในการดำเนินการ/สถานที่ในการดำเนินโครงการ

ดำเนินการฝึกอบรม “แนวทางการควบคุมป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์” ในวันจันทร์ ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้อง ๑๐๓ อาคารวิชาคาม ๑ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

#### ๘) หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๘.๑) กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
- ๘.๒) ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน
- ๘.๓) สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน

#### ๙) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑) ได้รับความรู้และทักษะเพิ่มเรื่องโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF)
- ๙.๒) ทักษะการควบคุมและป้องกันโรคในการจัดการฟาร์มสุกรให้หมดไป และไม่ให้ระบาดในวงกว้าง
- ๙.๓) นำความรู้ไปปรับใช้ในการพัฒนา/ป้องกัน กับบริบทพื้นที่
- ๙.๔) แนวทางการช่วยเหลือและพัฒนาเกษตรกรให้ได้รับความรู้และแนวทางในการเลี้ยงโดยไม่กลัวเรื่องโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF)
- ๙.๕) ได้รับความรู้เรื่องวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF)

#### ๑๐) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ(Key Success Factor)

จากการจัดฝึกอบรม “โครงการความร่วมมือกำหนดแนวทางการควบคุมป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์” ผ่านกิจกรรมการบรรยายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ ทั้งจากสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ในครั้งนี้ การดำเนินการจะประสบผลสำเร็จ

ในการพัฒนา...

ในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน ในการกำหนดแนวทางการควบคุม ป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร (ASF) สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ สามารถนำเอาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดน่าน จะต้อง มี ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors) ที่สำคัญ ดังนี้

**๑๐.๑) การมีส่วนร่วม (Participation) :** การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในหน่วยงาน ตลอดจน หน่วยงานภายนอกประกอบด้วยภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา และเครือข่ายภาคเอกชนในพื้นที่ ร่วมบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะเข้ามาร่วมวางแผน ขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงาน โดยเฉพาะการควบคุมป้องกันโรคควบคุมป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร (ASF) ตลอดจนให้คำแนะนำและการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

**๑๐.๒) บุคลากรผู้เป็นมืออาชีพ (Smart Officer) :** บุคลากรผู้เป็นเจ้าหน้าที่ในองค์สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัดน่าน ต้องมีความรู้และเข้าใจในงานนโยบายของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยต้องเป็นผู้ชำนาญในงานของตนเองที่สามารถเชื่อมโยงงานที่เกี่ยวข้องของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ และของจังหวัดน่านได้ดี ซึ่งต้องเป็นบุคลากรในพื้นที่ที่จะต้องมีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงานกับทุกภาคส่วนได้เป็นอย่างดี มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งมั่นพัฒนาภาคการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความรู้ทางวิชาการ และเชี่ยวชาญในงาน มีความเข้าใจในนโยบาย การบริหารจัดการงาน/โครงการ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้าน ความเชื่อมั่นศรัทธาว่า นโยบาย มาตรการ ตลอดจนแนวทางการควบคุมป้องกันโรคควบคุมป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร (ASF) ของกรมปศุสัตว์ และความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกอบรมในครั้งนี้ จะสามารถเป็น แนวทางการดำเนินงาน และการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และของเกษตรกรในพื้นที่ได้ เป็นต้น

**๑๐.๓) การสื่อสารและสร้างการรับรู้ (Communication and create a receipt) :** การสื่อสาร และการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจกับเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะสามารถสร้างการรับรู้ ความเข้าใจได้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถสนองความต้องการ ความคาดหวัง และความกังวลที่ตรงประเด็น การสื่อสารจะเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ แก่เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดการรับรู้ เข้าใจมากขึ้น และสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และยังสามารถนำไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการให้บริการของหน่วยงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดความร่วมมือบูรณาการการดำเนินงานระหว่างกันมากขึ้น

๑๐.๔) เทคโนโลยี...

๑๐.๔) เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and innovation) : เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นการนำเอาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการสื่อสาร การปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะในการป้องกันควบคุมโรคที่สามารถให้บริการแก่เกษตรกร และประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

#### ๑๑) ปัญหา อุปสรรค

๑๑.๑) งบประมาณและบุคลากรมีไม่เพียงพอในการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันสำนักงาน ฯ มีภาระกิจที่ต้องปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ มากขึ้น ในขณะที่อัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีจำนวนเท่าเดิม และยังมีอัตราว่างอยู่หลายอัตราที่รอการบรรจุ และประกอบกับสภาพพื้นที่และบริบทการปฏิบัติงานของจังหวัดน่าน ที่มีพื้นที่เป็นภูเขาที่สูง ทุรกันดาร และห่างไกล ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรและประชาชนในบางครั้ง

๑๑.๒) ปัญหาการขาดแคลนเวชภัณฑ์ วัคซีน ทำให้มีข้อจำกัดในการให้บริการ ทำให้ไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ได้ดีเท่าที่ควร

๑๑.๒) ปัญหาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ ยังล้าสมัยและไม่ตรงกับสภาพปัญหา บริบทสภาพพื้นที่และภูมิสังคมของจังหวัดน่าน

#### ๑๒) ข้อเสนอแนะ

๑๒.๑) พัฒนาบุคลากร ให้เป็นมืออาชีพ เพื่อองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เน้นการพัฒนาบุคลากร ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารงาน การบริหารคน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ดี และสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร

๑๒.๒) บูรณาการการบริหารจัดการแผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล ระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน อย่างมีเอกภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑๒.๓) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แก่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการปศุสัตว์ในพื้นที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรและประชาชน ในการช่วยเหลือรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาด้านการปศุสัตว์ได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

ลงชื่อ .....

( นายภูธรจักร คำมณีวิชวงศ์ )

สัตวแพทย์ชำนาญงาน  
ผู้สรุปผลการดำเนินงาน

ลงชื่อ .....

( นายบัณฑิต กิจนิจ )

ปศุสัตว์จังหวัดน่าน  
ผู้รับรองสรุปผลการดำเนินงาน